

Date: 17th April-2026

TIKUVCHILIK YO'NALISHIDA KADRLAR TAYYORLASHDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH

X.Sh.Raxmonova

Respublika imkoniyati cheklangan shaxslar uchun ixtisoslashtirilgan maxsus texnikum ishlab chiqarish ta'limi ustasi

Annotatsiya; Ushbu ilmiy maqolada tikuvchilik yo'nalishida mutaxassis kadrlar tayyorlash jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati yoritilgan. Ta'lim jarayoniga interaktiv usullar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, kompetensiyaga asoslangan va amaliyotga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalarini joriy etish masalalari tahlil qilingan. Zamonaviy pedagogik yondashuvlar orqali tikuvchilik ta'limi sifatini oshirish va raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlash imkoniyatlari ilmiy jihatdan asoslangan.

Kalit so'zlar: tikuvchilik ta'limi, pedagogik texnologiya, interaktiv usullar, kompetensiya, kasbiy ta'lim, innovatsiya.

Hozirgi kunda tikuvchilik sanoati jadal rivojlanib, sohada zamonaviy bilim va yuqori amaliy ko'nikmalarga ega mutaxassislarga bo'lgan talab ortib bormoqda. Ishlab chiqarish texnologiyalarining yangilanishi ta'lim tizimini ham zamonaviy talablar asosida tashkil etishni taqozo etadi. Shu nuqtai nazardan, tikuvchilik yo'nalishida kadrlar tayyorlash jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalardan samarali foydalanish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

An'anaviy ta'lim usullari ko'p hollarda nazariy bilim berish bilan cheklanib qolmoqda. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar esa o'quvchilarning faolligini oshirish, mustaqil fikrlashini rivojlantirish va amaliy ko'nikmalarini mustahkamlashga qaratilgan.

Tikuvchilik ta'limining nazariy asoslari tikuvchilik ta'limi kasbiy ta'lim tizimining muhim yo'nalishlaridan biri bo'lib, u kiyim-kechak ishlab chiqarish texnologiyalari, materialshunoslik, konstruksiyalash, modellash va tikish jarayonlarini qamrab oladi. Ushbu ta'lim turida nazariya va amaliyot uyg'unligi alohida ahamiyatga ega.

Sifatli ta'lim orqali tayyorlangan tikuvchilik mutaxassislari ishlab chiqarish jarayonida yuqori samaradorlikka erishish, mahsulot sifatini yaxshilash va bozor talablariga moslashish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar tushunchasi pedagogik texnologiya-ta'lim jarayonini aniq maqsad asosida rejalashtirish, amalga oshirish va natijani kafolatlashga qaratilgan tizimli pedagogik faoliyatdir. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar ta'lim oluvchining shaxsiy faolligi, mustaqil tafakkuri va amaliy faoliyatini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Tikuvchilik ta'limida zamonaviy pedagogik texnologiyalar quyidagi yo'nalishlarda namoyon bo'ladi:

-Interaktiv ta'lim usullari;

Date: 17th April-2026

- Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari;
- Kompetensiyaga asoslangan ta'lim;
- Amaliyotga yo'naltirilgan o'qitish.

Interaktiv pedagogik texnologiyalarning tikuvchilik ta'limida qo'llanilishi

Interaktiv usullar ta'lim jarayonida o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida faol hamkorlikni ta'minlaydi. Bunda o'quvchilar bilimni tayyor holda emas, balki mustaqil faoliyat orqali o'zlashtiradilar.

Tikuvchilik fanlarida guruhlarda ishlash, amaliy mashg'ulotlar, keys-tahlil va muammoli vazifalardan foydalanish o'quvchilarning kasbiy fikrlashini rivojlantiradi hamda amaliy ko'nikmalarini mustahkamlaydi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining roli: Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari tikuvchilik ta'limida muhim o'rin tutadi. Kompyuter dasturlari, elektron darsliklar, vizual modellar va raqamli platformalar orqali ta'lim jarayoni samarali tashkil etiladi.

AKTdan foydalanish orqali modellar, konstruksiyalash va dizayn ishlarini o'rgatish osonlashadi, ta'lim mazmuni yanada boyiydi.

Kompetensiyaga asoslangan yondashuv Kompetensiyaga asoslangan ta'lim tikuvchilik mutaxassislarini ishlab chiqarish sharoitiga tayyorlashga yo'naltirilgan. Bu yondashuv bilim, ko'nikma va kasbiy malakalarning uyg'un rivojlanishini ta'minlaydi.

Natijada bitiruvchilar mehnat bozori talablariga mos, mustaqil ishlay oladigan va innovatsion fikrlaydigan mutaxassis sifatida shakllanadi.

Tikuvchilik yo'nalishida kadrlar tayyorlashda zamonaviy pedagogik texnologiyalarda nogironlarning foydalanishi

Bugungi kunda kasb-hunar ta'limi tizimida inklyuziv ta'limni rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, tikuvchilik yo'nalishida kadrlar tayyorlash jarayonida nogironligi bo'lgan shaxslarni zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida o'qitish ularning kasbiy salohiyatini oshirish va mehnat bozoriga moslashuvini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalarning ahamiyati Zamonaviy pedagogik texnologiyalar ta'lim jarayonini shaxsga yo'naltirilgan, interaktiv va amaliy asosda tashkil etishga xizmat qiladi. Bu texnologiyalar nogironligi bo'lgan o'quvchilarning individual imkoniyatlarini hisobga olgan holda ta'lim berishga keng sharoit yaratadi. Jumladan:

- Individual ta'lim;
- Modulli ta'lim;
- Masofaviy ta'lim;
- Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish tikuvchilik kasbini o'zlashtirishda samarali hisoblanadi.

Tikuvchilik ta'limida nogironlarning imkoniyatlari

Tikuvchilik kasbi nogironligi bo'lgan shaxslar uchun qulay va mos sohalardan biridir. Zamonaviy tikuv mashinalari, ergonomik ish joylari hamda raqamli dasturlar yordamida ular:

Date: 17th April-2026

- Kiyim modellashtirish;
 - Bichish va andoza tayyorlash;
 - Tikuv mashinalarida ishlash;
 - Dizayn va bezak ishlari bo'yicha bilim va ko'nikmalarni egallashlari mumkin.
- Raqamli va interaktiv texnologiyalarning roli

Video darslar, elektron darsliklar, 3D modellar, interaktiv taqdimotlar va maxsus dasturlar nogironligi bo'lgan o'quvchilar uchun ta'lim jarayonini yanada qulay qiladi.

Masalan:

- Eshitishida nuqsoni bor o'quvchilar uchun vizual materiallar;
- Kko'rishida nuqsoni borlar uchun audio darslar;
- Harakatlanish imkoniyati cheklangan shaxslar uchun masofaviy ta'lim katta ahamiyatga ega.

Ijtimoiy va kasbiy moslashuv

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida ta'lim olgan nogironlar nafaqat kasb egasi bo'ladilar, balki jamiyatda o'z o'rnini topish, mustaqil mehnat qilish va hatto tadbirkorlik faoliyatini yo'lga qo'yish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa ularning ijtimoiy faolligini oshiradi.

Tikuvchilik yo'nalishida kadrlar tayyorlashda zamonaviy pedagogik texnologiyalarda nogironlarning foydalanishi

Bugungi kunda kasb-hunar ta'limi tizimida inklyuziv ta'limni rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, tikuvchilik yo'nalishida kadrlar tayyorlash jarayonida nogironligi bo'lgan shaxslarni zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida o'qitish ularning kasbiy salohiyatini oshirish va mehnat bozoriga moslashuvini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalarning ahamiyati

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar ta'lim jarayonini shaxsga yo'naltirilgan, interaktiv va amaliy asosda tashkil etishga xizmat qiladi. Bu texnologiyalar nogironligi bo'lgan o'quvchilarning individual imkoniyatlarini hisobga olgan holda ta'lim berishga keng sharoit yaratadi. Jumladan:

- Individual ta'lim;
- Modulli ta'lim;
- Masofaviy ta'lim;
- Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish
- Tikuvchilik kasbini o'zlashtirishda samarali hisoblanadi.

Tikuvchilik ta'limida nogironlarning imkoniyatlari

Tikuvchilik kasbi nogironligi bo'lgan shaxslar uchun qulay va mos sohalardan biridir. Zamonaviy tikuv mashinalari, ergonomik ish joylari hamda raqamli dasturlar yordamida ular:

- Kiyim modellashtirish;
- Bichish va andoza tayyorlash;
- Tikuv mashinalarida ishlash;

Date: 17th April-2026

-Dizayn va bezak ishlari bo'yicha bilim va ko'nikmalarni egallashlari mumkin.

Raqamli va interaktiv texnologiyalarning roli

Video darslar, elektron darsliklar, 3D modellar, interaktiv taqdimotlar va maxsus dasturlar nogironligi bo'lgan o'quvchilar uchun ta'lim jarayonini yanada qulay qiladi.

Masalan:

-Eshitishida nuqsoni bor o'quvchilar uchun vizual materiallar;

-Ko'rishida nuqsoni borlar uchun audio darslar;

-Harakatlanish imkoniyati cheklangan shaxslar uchun masofaviy ta'lim katta ahamiyatga ega.

Ijtimoiy va kasbiy moslashuv

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida ta'lim olgan nogironlar nafaqat kasb egasi bo'ladilar, balki jamiyatda o'z o'rnini topish, mustaqil mehnat qilish va hatto tadbirkorlik faoliyatini yo'lga qo'yish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa ularning ijtimoiy faolligini oshiradi.

Xulosa qilib aytganda, tikuvchilik yo'nalishida kadrlar tayyorlashda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish nogironligi bo'lgan shaxslar uchun teng ta'lim imkoniyatlarini yaratadi. Bu esa ularning kasbiy mahoratini rivojlantirish va mehnat bozorida raqobatbardosh kadr bo'lib yetishishiga xizmat qiladi

Bu esa ularning kasbiy mahoratini rivojlantirish va mehnat bozorida raqobatbardosh kadr bo'lib yetishishiga xizmat qiladi tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, tikuvchilik yo'nalishida kadrlar tayyorlash jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish ta'lim sifatini oshirish, amaliy ko'nikmalarni rivojlantirish va raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlashda muhim ahamiyatga ega. Interaktiv, raqamli va kompetensiyaga asoslangan yondashuvlar tikuvchilik ta'limini zamonaviy talablar darajasiga ko'tarishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdullaeva M.X. Pedagogika nazariyasi va amaliyoti. – Toshkent: O'qituvchi, 2019.
2. Qodirova D.N. Kasbiy kompetensiyalarni shakllantirish asoslari. – Toshkent: Universitet, 2021.
3. Rahimov A.A. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini ta'limda qo'llash. – Toshkent: Fan, 2019.
4. Norqulov J.N. Tikuvchilik texnologiyalari asoslari. – Toshkent: O'zbekiston, 2018.
5. Hamidova L.S. Tikuvchilik fanlarini o'qitish metodikasi. – Toshkent: Fan va ta'lim, 2021.

